

ЗАМАН

Газета издаётся на балкарском языке с 1924 года

Интернет-версия: zamankbr.ru

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

«Халкъны къолайлыгъын ёсюрююу жаны бла магъаналы борчланы власть органла, гъраждан обществовону институтлары, жамауат саулай бирикселе ишексиз тамамлаяллыкъбыз»

Тюнене Нальчикде Правительствосуну ююннде РФ-ни Президентини Шимал-Кавказ федерал округда толу эркинлик келечиси **Александр Матовников** Парламентни депутатлары, министрлени, жамауатны да КъМР-ни Башчысыны къуллугъун болжаллы халда толтургъан **Казбек Коков** бла шагъырей этгенди. Тубешиуге РФ-ни Федерация Советинде, Къырал Думада республиканы келечилери, Конституциялы, Баш, Арбитраж сюдлени башчылары, Жамауат палатаны, право низамны сакълауу органланы къуллукъчулары, жамауат эм дин организацияланы, партия-

ланы бёлюмлери келечилери, право сакълауучула эм башхала чакъырлыгъандыла.

Аны ача, Александр Матовников РФ-ни Президенти **Владимир Путин** быйыл 26 сентябрьде **Юрий Коковну** Къабарты-Малкъарны Башчысыны къуллугъундан эркин этиуно юсюнден тилегин къабыл кёргенин билдиргенди. «РФ-ни Президентини быйыл 26 сентябрьде чыгъарылгъан Указына тийишлиликде, республиканы Башчысыны къуллугъун болжаллы халда **Казбек Коков** толтурулукъду. Ол кюн РФ-ни Президенти **Владимир Путин** Юрий Коковну Россейни Къоркъуусузлукъ советини се-

кретарыны орунбасарына салыну юсюнден Указыны къабыл кёргенди», - дегенди ол.

Полпред Юрий Александрович КъМР-ге 2013 жылдан бери таматалыкъ этгенин, бу кезиуде республиканы экономикасында, социальный сферада иги жанына тюрлениуле болгъанларын чертгенди. «Жангы производствола ачылгъандыла, аграр секторга шёндююу технологияла синдирилгенди, Шимал-Кавказ федерал округну 2025 жылгъа дери айнытыуу программасыны чеклеринде инвестиция проектле толтуруладыла.

Ахыры 2-чи бетдеди.

ПАРЛАМЕНТ

Ахча аяулу къоратылгъанды, болсада битеу социальный жумушла толтурулгъандыла

КъМР-ни Парламентини кюз арты сессиясыны биринчи пленар жыйылыуунда депутатла республиканы бюджетни быйылы биринчи жарымында къалай толтурулгъанын сюзгенди, потребителни четенин ёлчегин къабыл кёргенди эмда пенсиягъа чыгъар жыл саннга жетгенлеге къырал болушлукъ бериуно юсюнден законну проект тинтгенди. Битеу да бирге 20 соруу сюзюлгенди. Кенгешни спикер **Татьяна Егорова** бардыргъанды.

Повесткагъа кёчерден алгъа РФ-ни Федерация Жыйылыуу-

ну Федерация Советинде республиканы келечиси **Улбашланы Мухарбий** къууанчылы ишни толтургъанды. Ол Экономика, инвестицияла эм предпринимательство жаны бла комитетни башчысы **Заур Апшев** парламентаризмни айнытыууга салгъан къыйыны ючюн РФ-ни Федерация Советини Сыйлы грамотасына тийишли болгъанын билдирип, аны бергенди. Промышленность, транспорт, связь эм жол молк жаны бла комитетни башчысы **Владимир Гугов** а Советни башчысы **Валентина Матвиенкону** Ыра-

зылыгы бла саугъалангъанды. Ызы бла депутатла законлары проектлерин сюзюуге киришгенди. Биринчиден, **Татьяна Саенкону** депутат полномочиялары болжалдан алгъа тохта тылгъанлары белгилли болгъанды. Регламент, депутат этика эм Парламентни ишин къурау жаны бла комитетни таматасы **Кансаланы Еленаны** айтханына кёре, андан заявление келгенди. Ол Татьяна Саенко Май районну администрациясыны башчысыны къуллугъун толтургъаны бла байламды.

Ахыры 3-чо бетдеди.

Пенсия жыл санлары жете тургъан инсалагъа къырал болушлукъну юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы ЗАКОНУ

Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини 2018 жылда 27 сентябрьде къабыл кёрген

1-чи статья

«Къабарты-Малкъар Республикада граждандланы энчи категорияларына къырал социал болушлукъну юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы Закону берген эркинликлени ол къауумдан адамла алагъа абаданлыкъ пенсия жарашдырылгъандан сора бу Закону чыгъарылгъан кюнден башлап эр кишиле 60 жылгъа эм тиширула 55 жылгъа жетселе хайырланаллыкъларын тохташдырыгъа, абаданлыкъ страховой пенсия эркинлик оғарыда белгиленген жыл сан бла байламлы федерал законнга тийишлиликде къурамай эсе.

Урунуу ветерандларына, башха пенсияла неда иши (къуллукъ бардыргъаны) ючюн жашауу узунуна тёлелени алгъанлагъа, къырал социал болушлукъгъа эркинлик эр кишиле 60 жылгъа, тиширула 55 жылгъа жетселе бериледи.

2-чи статья

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну норматив право актларын бу Законнга тийишлиликке келтирирге.

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну норматив право актларын бу Законнга тийишлиликке келтирирге.

3-чо статья

Бу Закону 2019 жылны 1 январьда кючюне кирип 2028 жылны 31 декабрине дери жашауда бардырылады.

Бу Закону 2019 жылны 1 январьда кючюне кирип 2028 жылны 31 декабрине дери жашауда бардырылады.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны къуллугъун болжаллы халда толтургъан **К. КОКОВ**

Нальчик ш., 2018 жыл 28 сентябрь, №23-РЗ

Хурметлеу

Республикада тау тёпшеледен бири Россейни Жигитини атын жюрютюрюкдю

Къабарты-Малкъарны законла чыгъаруу органыны жыйылыуунда регион парламентни депутатлары Россей Федерацияны Къоруулау министрствосуну республиканы төпшелеринден бирине Россейни Жигити Александр Прохоренкону атын атаргъа деген башламчылыгъын къабыл кёргенди. Ол төппе Шимал

Осетия бла чекдеди.

Тамата лейтенант А.А. Прохоренко 2016 жылда 17 мартда Сирия Араб Республикада жан бергенди, Пальмира ючюн сермешледе аскер борчун толтура.

КъМР-ни Башчысыны къуллугъун болжаллы халда толтургъанын бла Правительствосуну пресс-службасы.

Жазылыуу-2019

«Заман» бла бирге болугъуз!

Хурметли жамауат!

«Заман» газетге 2019 жылны биринчи жарымына жазылыуу башланганды.

Сизни бу къый-матлы ишни по-

чта связны къайсы бёлюмюнде да тамамларгъа онугъуз барды. Бек игиси уа - аны болжалгъа салмай тындыралсагъызы.

Жазылыуу алты айгъа багъасы - 579 сом 36 капек.

Бизни индексбиз - 51532

АХЧА АЯУЛУ КЪОРАТЫЛГЪАНДЫ, БОЛСАДА БИТЕУ СОЦИАЛЬНЫЙ ЖУМУШЛА ТОЛТУРУЛГЪАНДЫЛА

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

КъМР-ни Айырыу комиссиясыны онуюу бла эркин болгъан депутат мандат **Мухамед Бегидовха** берилгенди. Кансаланы Елена айтханыча, ол Къурулуш, ЖКХ эм отлукъ-энергетика комплекс эмда Экономика, инвестицияла эм предпринимательство жаны бла комитеттени къауумларына кийирилгенди.

Депутатла биринчи эм экинчи окъулуулада КъМР-де къырал граждан службаны реестрине тюзетиулени къабыл кѳргенди. Урунуу эм социальный къоруулау министр **Асанланы Алимни** айтханына кѳре, федерал законла тийишлиликде субъектледе толтуруучу власть органладе министрни биринчи орунбасары деген къуллукъ кийириледи. «Ала артыкъ да къыйын эм жууа-

дери билим беруу учреждениялада окъуу жерле къуаргъа 250 миллион сом бѳлюнюрюкдю. Алай бла бюджетни айдалары бла къоранчлары да тюрленеди. Ол 12,7 миллион сом профитит бла къуралады.

Энди жолда жоруюнуу жорукъларына бузукълукъла ючюн тазир регионну бюджетинден жол фондха тѳленириктиди. Ол жаны бла законну проектин депутатла биринчи эм экинчи окъулуулада къабыл кѳргенди. КъМР-ни къурулуш эм жол мюлк министрлиги къуллугъун толтургъан **Жарашуулары Алимни** айтханына кѳре, ол жолланы болумун игилендирирге онг берликти.

«Жамауат экология контрольно юсюнден» республикалы закон кесини кючюн тас этгенди. «Тѳгерекдеги къудуретни сакълану юсюнден» Фе-

дери фракциясыны депутатлары «Пенсия жыл саннга жетгенлеге къырал болушлукъну юсюнден» законну проектин хазырлагъандыла. Социальный политика, урунуу эм саулык сакълану комитетни башчысы **Хусейн Кажаровну** айтханына кѳре, эр кишиле 60, тишириула уа 55 жыл толгъанда, «КъМР-де инсанланы бир-бир къауумларына къырал болушлукъ берууно юсюнден» законда тохташдырылгъан эркинликке бла хайырланьырга болушлукъла.

Депутатла КъМР-ни Правительство-суну быйылны биринчи жарымында республиканы бюджетни къалай толтурулгъаныны юсюнден отчетуна тынгылагъандыла. Елена Лисун белгили этген шартлагъа кѳре, аны айдалары 14 миллиард 586 миллион сомгъа жетгенди. Ол а жылы планыны 48,2 проценти тенгли бирди.

Налогла, бытырны бу кезиуу бла тенгештиргенде, 1 миллиард 269 миллион сомгъа аслам жыйылгъандыла эмда 5 миллиард 264 миллионга жетгенди (жылны планыны 44,9 проценти). Андан республиканы кеси айдалары 36,1 процент болгъандыла. «Акцизле 168,2 миллионга аслам жыйылгъандыла эмда 1 миллиард 505 миллион сом болгъандыла. Ол а бытырны ѳлчеминден 610,6 миллионга кѳрдю. Дагъыда адамланы хакъларындан налог (НДФЛ) 1 миллиард 460 миллион сом, ырысхыгъа налог 806 миллион болгъандыла», -дегенди докладчы.

Федерал арадан хакъсыз берилген ахчаны ѳлчемни 9 миллиард 321 миллионга жетгенди. План 50,3 процентте толтурулгъанды. Ол санда казаны къоранчларын бла айдаларын келиштирирге дотацияла 6 миллиард 482 миллион, субсидияла 1 миллиард 989 миллион, субвенцияла да 896,7 миллион сом болгъандыла.

Докладчы айтханыча, бюджет ахчаны аяулу къоратылгъа баш магъана берилгенди. Аны бла байламлы бу бѳлюм 43,6 процентте толтурулгъан (жылны планы) эмда къоранчла 13 миллиард 306 миллионга жетгенди. «Болсада битеу социальный борчла тамамлангъандыла. Ахчаны 70 проценти (9 миллиард 417 миллион сом) социальный магъаналы жумушлагъа берилгенди. Ол санда айлыкъны, тюрлю-тюрлю пособияланы тѳлеуге», -деп чертгенди ол.

Битеу бу мадарла уа республиканы къырал борчун азайтырга онг бергенди. Жылны аллында ол 12 миллиард 193 миллион сомгъа жетген эсе, 1 июльда уа 10 миллиард 299 миллион сомгъа дери азайгъанды.

Къабарты-Малкъарны бла Шимал Осетия-Аланияны араларында тѳп-

пеледен бири энди Александр Прохоренкону атын жоруютюрюкдю. Законодательство, къырал къурулуш эм жер-жерли самоуправление жаны бла комитетни башчысы **Борис Мальхов** айтханыча, ол жаны бла тилек къоншу республиканы парламентарийлеринден келгенди. Александр Прохоренко Россияни Жигитиди, ол Сирияда кесини аскер борчун толтургъанда батырча жоулгъанды.

Депутатла республиканы прокуроруну КъМР-ни Административ бузукълукъланы кодексини бир-бир статьяларына, «КъМР-де агъач халланы юсюнден» республикалы законну 3-чю статьясыны 9-чу пунктуна бла 18-чи статьясына эмда «Жамауат экология контрольно юсюнден» законну 3-6 статьяларына этген эсгертюлерин тинтип, аланы тюзге санагъандыла.

Парламентарийле РФ-ни Къырал Думасы быйыл 19 июльда биринчи окъулууда къабыл кѳрген «РФ-ни пенсияны тохташдырыуу эм тѳлеуно юсюнден бир-бир законодательный актыларына тюрлениуле кийириуно юсюнден» 489161-7 номерли законну проектин тюзетиуле хазырлагъандыла. Хусейн Кажаров законопроект биринчи окъулууда сюзюлгенде КъМР-ни Парламентни аны къабыл кѳргенин чертгенди.

Анга къыралны инсанларыны къолайлыкъларын игилендирирге, жашуу ѳмюрлерин кѳбейтиуге, жаш тѳлеуно эм пенсия жыл саннга жетгенлини иш бла жалчытыуга, тишириула пенсиягъа чыкълан жыл санны азайтыуга, кѳп сабийли аналагъа болушлукъ беруге бурулгъан къошакъ мадарла кийирилгенди. Битеу бу предложенияла уа РФ-ни Президентни Владимир Путинни жамауатха этген обращенияда бар эдиле, -дегенди.

Профильны комитет хазырлагъан тюзетиулеге кѳре уа, тишириула пенсиягъа чыгаргъа жараулу жыл санны 60 жылгъа дери азайтыуу эмда эл мюлке 30 жыл ишлеген инсанланы страхово пенсияларын 25 процентте кѳбейтиуно ослеринден предложенияла бардыла.

Ахырында Татьяна Егорова КъМР-ни алгъынны Башчысы **Юрий Коков** федерал къуллукълары кѳчюрюлгенин айттып, анга анда жетишимле тежегенди. «Республиканы онуючубуну къуллугъун болжаллы халда **Казбек Коков** толтурулукъду. Аны танышдырыр кереклиси жокъду, биз аны профессионалныча билебиз, ол РФ-ни Президентини Администрациясында ишлегенди, Кавказ регионларына жууаллы болгъанды. Бу тюрлениуле республиканы андан ары айнтыуга себеплик этерле деп ышанабыз», -дегенди ол.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

плы ишлени тамамларыкъдыла», -деп къошханды ол.

Республиканы 2018 жылда эм 2019-2020 план кезиуде бюджетине тюзетиуле да сюзюлгенди. Финансла министрни къуллугъун толтургъан **Елена Лисун** аныглатханыча, ол федерал арадан республикагъа айдалары бла къоранчлары бирге келиштирирге дотацияла берилгенлери бла байламлыды. Аны ѳлчемни 583,2 миллион сомду. Андан 119,3 миллионну бюджет сферата ишленгенлини айлыкъларын кѳбейтиуде къоранчлары бир кесегин арта къайтарырга бѳленеди.

Къалгъан ахча бюджетле аралы трансфертлени къысхартыуга къоратыллыкъды. Ол санда льготалары болгъанлары дарманла бла жалчытыуга 107 миллион сом бериледи. 139,6 миллион сом биринчи сабий туугъан юйорлеге болушлукълары къоратыллыкъды. Билим беруу сферата юч жылгъа дери сабийчиклеге шолгъа

дерал законнга тюзетиуле кийирилип, республикалы праволу актда болгъан жумушла федерал власть органланы жууаллыкъларына берилгенди», -деп аныглатханды Аграр политика, экология, табийгъатны хайырлануу эм жер халла жаны бла комитетни башчысы **Мокъланы Кемал**.

КъМР-де пенсиячылагъа 2019 жылда жашуу этерге жетерик ахчаны бек аз ѳлчемни да тохташдырылгъанды. Асанланы Алимни айтханына кѳре, ол къолайсыз пенсиячылагъа къырал болушлукъ берир мурат бла саналады эмда федерал тарихле бла тенг этилгенди.

Депутатла потребитель четенни ѳлчемин да сюзгенди. Асанланы Алим ол хар беш жылдан къабыл кѳрюлгенин эсгертгенди. «2013 жылда тохташдырылгъан ѳлчемни болжалын энтта беш жылгъа созаргъа оную этилгенди», -деп чертгенди ол.

Парламентде «Единая Россия»

Таппандырыу

Тѳгерек-башны айбатландырадыла

Бахсанда А. Шогенцуков атлы Культура эм спорт юйноу аллында шахарны ара майданыны экиден бирине тротуар плитка салып бошай турадыла. Адамла аны битерин ашыгъып сакълалдыла. Къурулуш бригада да графикден кѳч къалмазча тири къармашады, деп билдиреди муниципалитетни пресс-службасындан.

пландырыу иш 2018-2022 жыллада «Шахарда тѳгерек-башны игилендириу» муниципал программаны чеклеринде бардырылады. Объект быйыл сууукъла келгенчи битерикди. Ол мында жашагъанла, къонакъла да солургъа суйген эмда адамны кѳзюн къуушады, деп билдиреди муниципалитетни пресс-службасындан.

КУРДАНЛАНЫ Сулейман.

Юбилей

Узак сабийликни
татылыгы

Ол сюрюнде Кыргызстанн ара шахары Фрунзеде (Бишкек) тууганды. Юйор тамата, Измайыл, малквар труппаны биринчи артистлери бла бирге Москвада Луначарский атлы кырал институтну бошап, уруш заманда бизни театрда режиссёр эм художестволу тамата болуп турганды. Сюрюнде да орус драма театрда, арта да Кыргызны культура министерствосунда ишлегенди.

Анга улан тууган заманга, айхай да, кечгюнчюлени жашаулары тюрленген эди - иш келюу таулула, кылайлы болуп, киши жеринде окуна аяк тиреген эдиле.

Ол заманн, алагы келиучо кыонакылары юсеринден Анатолий бюгон да бек суюю эсгермучюдо. Рахайланы кыонакылары уа белгили адамла болгандыла - Кзыулийланы Кыайсын, Отарланы Керим, Залиханланы Жанакыйыт, Боташланы Исса...

Жашчык гитчелигинде алагы тынгыларга бек суюгенди. Таматала да тири, нени да билирге, эшитирге суюген сабийни кеслерине кысхандыла, башын сылап, тобуларында тутхандыла. Бизни культурабызга сыймеклик да, баям, ол замандада жаратылганды аны жорегинде.

Ата журтха

кыайтхандан сора

Нальчикге Рахайлары 1957 жылда келгенди. Измайыл Ибрагимовичи олсагат Кыабарты-Малквар төпсеу эм жыр ансамбльни таматасыны кыулугуна салгандыла. Былайда ол кыаууну кыраганладан бири аны тамата кыарындашы Якуб болганын да эске салырга керекди. Ызы бла Рахай улу радиовещание эм телевидение комитетде баш редактор болганды. Анатолий а, кеси телюсоча, 2-чи орта эм музыка шоллада окуганды.

Таман аны жаш заманына туюгенди «Битлз», «Роллинг Стоунз», «Пинк Флойд» эм башха тыш кыраллы жыр кыаууланы жырлары жайылган кезуу. Ала нени юсюнде болгандарын аныларга суююп, Анатолий инглиз тилге да юйренгенди. Бизни тенгшилериз эсперинде тута болуру гитаралары бла, чачларын ёсдюрюп, ол тыш кыраллы жыр-

Рахайланы Измайылны жашы Анатолий Искусстволаны Шимал Кавказ институтну ректору, профессор, искусствоведение илмуланы доктору, Кыабарты-Малкварны, Карачай-Черкесни, Ингуш эм Север Осетия-Алания республикалары да искусстволарыны сыйлы кыулукчусуду. Быйыл ол тууганлы алтымыш беш жыл болады.

Илмузга, музыка искусствозга
бла окутууга керти кыулук эте

чылагы ушарга кюрешген жашланы. Ала концертлерин арбазлада кёрюзгенди.

Культпросвет училищеге кирип, анда окуй туруб а, Рахай улу бла нёгерлери «Артика» жыр кыауум кыраган эдиле. Ол, комсомол комитетни кыанат тубюне кирип, гострольга кыоншу республикалга иш да барып турганды. Жырлары уа - ата журтну, анга сую-

Аланы сегизиси СССР-ни Кырал премиясыны лауреатлары болгандыла. Оночюсю уа халкыла аралы конкурслада хорлаганла. Ол санда Д. Д. Шостакович, Е. А. Мравинский, В. П. Соловьёв-Седой, Г. В. Свиридов, В. В. Софроницкий, А. Ш. Мелик-Пашаев эм башхала.

Тинтиу
хунерлилик

Таулу жаш таман ол жыллада бизни халк жырларыбызны жыйып, тинтип башлаганды. Консерваторияны бошагандан сора Анатолий эки жылны Совет Аскерде кыулук этгенди. Андан кыайтханды а, ол окуу юйюне аспирантурасына кирип, аны 1981 жылда бошаганды. «Балкар-карачаевский песенный эпос и его значение в музыкальной культуре народа» деген аты бла диссертациясын кыоруулаганды. Алай бла бизни музыка культурабызда быллай билим алган биринчи адам болганды.

Анатолий миллетин, республикасын сыйген адамды. Аны кыадары кыайры ата да, арта кыайтып келгенди. Ол жаш заманында да алдангырга боллук эди уллу шахарда аруу жашауга, алай ата юйюне кыайтып келгенди эм Кыабарты-Малквар тарых, филология эм экономика илмуизлем институтну искусствоведение бёлюмонде тамата илму кыулукчу болуп ишлеп башлаганды.

Кёп жылланы ичинде жай айлада экспедицияла кыурап, иги кесек жыйылган, магнит ленталга жазылган халк жыр хазнабызны тинтиу бла ол сегиз жыл кюрешгенди. Аланы системага салып, халкыбызны чыгармачылык усталыгына кеси да сейир этгенди, башхаланы да анга эсперин бурдурганды. 1988 жылда уа басмадан аны «Песенная эпика Балкарии» деген китабы чыкыганды.

Биринчи
ректор

1989 жылда республикада Искусстволаны Шимал Кавказ кырал институтун ачарга дегенде, аны биринчи ректоруна Рахайланы Измайылны жашы Анатолийни сайлагандыла. Ол оноуун этгенле кыалай тюз болганларын биринчи жылда окуна кёрюзгенди. Жаш оноучу жашуу жолларын культура, искусство бла байлаган кёп фахмулу жашны бла

кызыны кёллендиргенди чыгармачылык ишге. Ол анда окуган адамлары барын да энчи таныйды, аланы кыадарларына андан арысында да эс бурганлай турады.

Пианистле, опера-симфония дирижёрла, хормейстерле, композиторла, опера, камера эм халк жырчыла, оркестрде не тюрлю инструментде да сокыганла, драма театр эм кино актёрла, сахнада, радио-да, телевидениеде режиссерла, культурологла ... - ала бары да акыл, билим, усталык алган культура арады Шимал Кавказда бюгон Рахайланы Анатолий кыуралуууна тагыларнда турган институт.

Ол жыйган педагог коллектив юйретген жашланы бла кызыланы асламы халкыла аралы, битеурросей конкурслары лауреатлары эм дипломантлары болгандыла. Отуздан артыгы уа культура эм искусство жаны бла КМР-ни, башха республикалары да сыйлы кыулукчуларыдыла. Бир кыаууму кандидат диссертацияларын да жазгандыла.

Рахай улу кеси да 1996 жылда «Народное песенное искусство Балкарии и Карачая» деген аты бла доктор диссертациясын кыоруулаганды.

Бийик

кыулукылада

1999 жылда кырал таматала Рахайланы Анатолийни Россей Федерацияны культура министрине орунбасарыны кыулугуна салгандыла. Ол анда беш жыл ишлегенди, ол сферада федерал программаланы жарашдырууга эм жашауга кийириуге да юлюш кыошханды. Аны бла бирге таулу жашны жумушуна кирген борчладан бири-культура эм искусство жаны бла окуу эм илму ишлени, министерствону регион эм миллет политикасын бардыруу эди.

Ызы бла 2004 жылда Анатолийни Россей Федерацияны Эсеплеу палатасыны консультанты этдиле. Ол анда жаланда бир жыл ишлегенди. Аны анылаган кыйын туюлдо: бир заманда да уллу кыулукыга итинмеген, чыгармачылык иш бла кюреширге суюген Анатолийге, баям, бутюрлю затла керек да болмаз эдиле, алай аны билими изленгенди.

2005 жылда аны ол жаш заманында суююп кыалган шахарында, Санкт-Петербургда, Кырал академия Марини театрда директоруна биринчи

орунбасарыны кыулугуна ётдюргенди. Бир жылдан а ол Кыабарты-Малкварга кыайтханды - аны кыуралууна кеси уллу юлюш кыошхан Искусстволаны Шимал Кавказ кырал институтуна таматага айыргандыла. Бюгон да ол анда ишлейди.

Белгиллик

Кыарачай-малквар халкыны музыка искусствосуну юсюнде Анатолий эки жюзге жете иш жазганды. Аны «Традиционный музыкальный фольклор Балкарии и Карачая» деген китабы 2002 жылда чыкыганды басмадан. Ол андан бери музыка бла кюрешген окуу юйледе хайырланылады. Рахай улуну халкына башха саугасы уа «Антология народной музыки балкарцев и карачаевцев» (2015 ж.) деген китабыды.

Ол СССР-ни, Россейни да Композиторларыны союуну келечисиди. Искусстволаны халкыла аралы Тюрк академиясыны, Санкт-Петербургда илмуланы эм искусстволаны Петровский атлы академиясыны, Информатизацияны халкыла аралы академиясыны да академия, Россейни Керти илмула академиясыны членкорреспондентиди. Россей Федерацияны II классы керти кырал советнигиди. Сууда жюзю спортну мастерге кандидаттыды.

Жамауат жашауга да тири кыатышады. Республикада «Единая Россияны» политсоветини члениди. КМР-ни Парламентини депутаты, анда культура комитетни председатели, миллетле аралы байламдыкыла жаны бла киматетти да сопредседателине айырылганды.

Кырал аны дагыда Шу-ёхлукну ордени, «Кыабарты-Малквар Республиканы аллында кыйыны ючюн», «Сыйлылыкны Белгиси» ордени бла, «Санкт-Петербургда 300 жыл» майдал, «Кавказда кыулук этгени ючюн» белги бла саугалаганды.

Юйор жашау да юлголюдо Рахай улуну: школда окугандан танышхан Татьяна бла, ол да искусствоведе, филологу, бирге кырк жылдан артык жашайдыла. Ала эки кыыз ёсдюргенди, туудукларына кыуунадыла. Рахайланы Измайылны жашы Анатолий ма быллай адамды. Аны халкына да, республикасына, кыралына да игилик этер кюнлери кёп болсуна.

МУСУКАЛАНЫ Сакинат.

Къууанчылы дата

Мектепни устазлары, окъуучулары бла да ёхтемленирча сылтауу барды

Бу кюнледе Долинскде генерал-майор Зокаланы Валерийни атын жюриютген 8-чи номерли орта билим берген учреждение кесини 80-жыллык юбилейин къууанчылы халда белгилегенди. Аланы байрамларына КъМР-ни Парламентини Председателини

мектепни тауусанла эм кеп башха даражалы къонакыла да келгендиле.

Школну гимни согъулуп, арага окъуу юйно байрагы чыгъарылгандан сора байрамны бардыргъан **Атталаны Азвор** бу окъуу юйде окъуп чыкыгъан жетишимли инсанла-

орунбасары, школланы директорлары, врачла, алимле да бардыла. Ызы бла сабий сатдан балачыкыла алгъышлау назмула айтхандыла.

Учрежденияны тарыхындан къысха хапардан сора уа сахнагъа Жанатайланы Салим чыгып, республиканы Парла-

бек къыйын, аны бла бирге уа сыйлы усталыкъладыла. Ол эки ишни да тынгылы тамамлар ючюн улуу фахму керекди.

Бу школда аллай педагогла бардыла. Елмезланы Зайнаф атын билген адамды, биз бир ненчауландан директорлукъгъа аны сайлагъаныбызгъа сокъуранмайбыз», -дегенди Жанатай улу. Бирси къонакыла да окъуу юйге, анда ишлеген устазлагъа, окъуучулагъа да кеп огъурлу сёз айтхандыла, мындан ары жетишимле тежегендиле. Генерал-майор Зокаланы Валерийни да эсгергендиле.

КъМР-ни Жарыкъландырыу, илму эм жаш тёлнюно ишлери жаны бла министрни къуллугъун толтургъан Аюес Кумыковну атындан алгъышлау писъмону уа Батчаланы Халимат бла Марина Мизова окъуп, кеп жылланы ёсюп келген тёлнюге билим берууде, юйретиуде бет жарыкълы, жетишимли урунганлары ючюн эмда юбилей бла байламлы **Светлана Горло-**

вагъа, Кючюкланы Нинагъа, Шунгарланы Асиятха, Ансокова Анфисагъа министрни атындан сыйлы грамотала бергендиле.

Ингир эсде къалырча республиканы белгили артистлери **Тёпеланы Алим, Гергъокъланы Халимат, Атмырзаланы Элдар, Жуболаны Жамболат, Астемир Сафиров, «Балкария»** къырал фольклор-этнография тепсеу ансамбльни солистлери, бу школну устазы **Чекеланы Зухура** да кеслерини тийишли юлюшлерин къошхандыла.

Ахырында мектепни директору Елмезланы Зайнаф юбилей жумушлагъа къатышханлагъа жюрек ыразылыгын билдиргенди. Юбилейге жораланган тюбешиуде алгъыш сёзле, саугъалаула, жыр-тепсеу да аслам болганы себепли, ол ингир къарангысына дери жарыкъ халда бардырылганды.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.
Суратланы автор алгъанды.

орунбасары **Жанатайланы Салим**, Парламентде жарыкъландырыу, илму эм жаш тёлнюно ишлери жаны бла комитетни председатели **Светлана Азиков**, КъМР-ни жарыкъландырыу, илму эм жаш тёлнюно ишлери жаны бла министерствода тамата специалистле **Марина Мизова** бла **Батчаланы Халимат**, башха-башха жыллада

ны сагъыннганды. Аланы араларында Россейни МЧС-ини академиясыны ректору, Оборонсервисде къуллукъ этген генерал, Прохладна районну администрациясыны башчысы, КъМКЪУ-ну, КъМКЪАУ-ну преподавательлери, республиканы табийгат байлыкыла эм экология министри, «Мир» каналны баш редакторуну

ментини Председатели Татьяна Егорованы атындан школну директору **Елмезланы Зайнафха** республиканы законла чыгъарыу органыны сыйлы грамотасын бергенди, устазланы, школну окъуучуларын, выпускниклерин да депутат корпусну, кесини атындан да алгъышлагъанды. «Устаз, врач да хар бирибизге бек керекли,

ПРОФЕССИОНАЛЛА

ЖЕРЛЕШЛЕРИНИ ТИШЛЕРИН ЫШАРТХАН ДОКТОР

Бу жол къолума къалам алдыргъан элибиз Огъары Малкъарны больницаыны тишлеге бакъгъан кабинетинден къууанып чыкыгъан адамланы тилеклери болганды. Ала - Гузеланы Фазика, Къайгырмазланы Борис, Киштикланы Къанамат, Османланы Сакинат, Мусукланы Аслан эм кеп башхаладыла. Ала тишлеге бакъгъан врачыбыз Таукенланы Харунну жашы Магометге кеслерини ыразылыкъларын «Заман» газетни бетлеринде билдиримни тилегендиле.

Адамны адам этген шартла аны аруу тили, къылыгъы, бирсиле бла келишиую, аны аллына келгенлеге жылы, жумушакъ сёлешую, тынгылы ишидиле. Жаш специалист Магомет алай урунуп келгенли төрт жыл болады. Сабий заманчыгъында окъуана, аны аммасы Айшат тишлеринден къыйналгъанда, ол, анга асыры жарыгъандан: «Амма, сен жылма, тёзюп тур, мен, улуу жаш болсам, тиш доктор болуп, сени сау этерме», - деучюсюн бюм да сагъыла на туручудула таматала эм къоншула.

Таукен улу Огъары Малкъарны мектебинде окъуп 11классны 2007 жылда жетишимли бошагъанды. 2012 жылда уа КъМКЪУ-ни медицина факультетини стоматология бёлюмюна да тынгылы тауусханды. Ызы бла Нальчик шахарда бир жыл интернатурада билим алгъанды. Терапия, ортопедия дегенча тишлеге бакъгъан практиканы да тийишлисича тамам этип, кеси сайлагъан усталыкъны хайырлана, туугъан элини адамларыны кёллерин ала, ишлейди.

Медицина билим алгъанла жауунда, желде, иссиде, сууукъда да, тауда-тюзде да саусузлагъа жолну унутмайдыла. Ала къалайда да, къачан да кеслерине буюрулгъан борчну айыпсыз толтурургъа тийишлидиле. Аланы асламысы

алагъа бек багъалы затны - адамны саулуугъун - ышанганларлык биледиле эм харкюнлюк ишлеринде анга кертичи болургъа итинедиле.

Ма аллай махтаугъа тийишли адамладан бириди бу биз хапарын айтхан улуу элибизни тишлеге бакъгъан врачы Таукенланы Магомет. Орта бойлу, назик, иймёчек, ышаруу бетинден кетмеген жаш специалистни юсюнден жазаргъа базындыргъан да, ол, адамлагъа къуллукъ этгенин насыпха санап, ишине улуу кёллю болмай, аллына келген саусузлагъа тийишлисича къарап, эс тапдырып ашыргъанды.

Ол, айтханымча, туугъан элинде ишлеп башлагъаны кеп болмайды, ары дери бизде тиш доктор болуп Таукенланы Рамазанны жашы Мухамат (жаннетли болсун) кеп жылланы махтаулу урунган эди. Ол ауушхандан сора иги кесек замандан эллиле да,

администрация да министерствогъа тилекчи болуп Насталаны Мухамметни келтирген эдиле. Алай ол да окъуун, билимин, усталыгын да андан ары ёсдюрюрге мурат этип кетеди.

Алай бла алгъаракъ жыллада элибизде аллай специалист болмай къыйналгъанла болгандыла. Башха жерледен келген стоматологла элде тынгылы тохташып ишлемегенлери бла байламлы жарсыргъа тюшгенди, энди эл ол жаны бла тынчайгъанды. Уллу гитче да, алгынча, Нальчикге неда Къашхатагъа жюрюп, кюн сайын жоллада, клиникаланы узун очердерлеринде сагъатла бла сакълап къыйналмайдыла. Ала Магометге толу ышанадыла, ол жаны бла аз жарсыу чыкыгъанлай, анга теркирек жетерге ашыгъадыла.

Кесибибизни больницабызда бусагъатда болгъан технологиялагъа кёре не тюрлю тишле да салдырыргъа онг табып, къууанып, ыразылыкъларын дайым да айтып турадыла эллилерим. Таукен улу, жерлешлерини ийнагъы, кел салып юрешеди суйюген ишинде.

Башха аууруланыча, тиш аурууну да кеп тюрлюсю болады. Кариеc, пульпит, периодонтит, дагъыда башхалары. Аладан бирлерине багъып сау этерге, башхаларына пломба салыргъа, ючюнчулерин кетериге тюшеди. Алай бла саусузну халы игиге айлангъанычы жаш устаны да тынчылыгы болмайды.

Адамгъа усталыкъ, сынау да жылла бла келгени баямды. Анга уа бу усталыкъны сюерге болушхан практиканы заманында кесини насыйхатчысы, абадан инсан, бу жаны бла терен ангылауу болгъан Карданов Аминди. «Аны айтхан сёзюне, ишине, къолларыны къымылдаганларына къарап, мен да быллай уста болалсам эди деп, сукъланып тургъанма эм ол муратыма

жетермеми деген умутум бюгюн да эсимден кетмейди», - дейди шаш ауаз бла Магомет. Ол Карданов Амин кибик уста тиш врачлагъа дайым да тюбий, ишини юсюнден билриге суйюгенин сора, билимине къоша турады. «Ол адамла, - дейди Магомет, - практикада болгъанда, мени бу усталыкъны жашырынлыкъларына тынгылы юйретир ючюн къолларыннан келгенни аямагъандыла, бюгюн да аямайдыла. Алагъа бек ыразыма».

Бусагъатда бизде тишлеге бакъгъан кабинетде бир кюннге 12-15 адамгъа къараргъа тюшеди. Аланы ичинде къарт, сабий, уллу, гитче да бар. Абаданла кёбюсюнде парадантоздан къыйналып келедиле, неда тишлери тебип, аланы уа кетериге тюшеди. Андан сора да, сабийле, жашыракъла да кёбюсюнде кариеc бла аслам келедиле тишлерине къаратыргъа. Былайда врач ол ауруу сууда фторну концентрациясы аз болганы эм сабийликде татлыны кеп ашагъандан неда тишлени тийишлисича таза тутмагъандан, дагъыда аллай башха сылтаудадан чыкыгъанын да айтып ангылатады.

Бюгюнлюкде жаш специалист, жамауатны кёлюне жете, махтаулу ишлейди. Алай Магомет, мындан ары да ординатурада, бийик усталыкъны юсю бла окъуп, энтта да билимин андан ары ёсдюрюрге мурат этеди.

«Къыйналып тургъан эс табып жарыкъ ышарса, манга ол улуу сауугъады, къууанчыды», - дейди Таукен улу ушагыбызда. Биз а анга: «Узакъ ёмюрлю бол, эки къолуну хайырын кёр, ишинген къууан», - дейбиз.

ГЕЛЯЛАНЫ Лиза.
КъМР-ни культурасыны сыйлы къуллукъчысу.

ТЮБЕШИУ

Төрелерибизни эмда келишиулюкню юсюнден ачыкъ ушакъ

Черек муниципал районну элдеринде жер-жерли администрацияны башчысы тохташдырган графике кере жамаут бла түбешиле кыралдыла. Алада сёз терроризми бла экстремизми профилактикасыны, миллет-

башланы Сахадин, администрацияны управлениясыны таматасыны экинчиси **Анзор Донов**, Аушигер элни башчысы **Аслан Урусов** бардыргандыла.

Аны ача, **Улбашланы Сахадин** миллетлени араларында

лыкъга чакыргъанын да эсертгенди. Алай динни атындан селешип жаш адамланы радикал ишлеге тартханла уа Россияни кючлю болурун суймегендиле. Ёсюп келген телю билимге итинирге, таматалагъа хурмет этерге, ата журтубузну,

лени араларында келишиулюкню сакълауу юслеринден барды.

Бу кюнледе уа аллай жыйылыу Аушигер элни школунда болганды, деп билдиргендиле бизге районну пресс-службасындан. Устазла эм окуучула бла ушакъны районну прокуроруну болушлукъчусу **Иттииланы Азамат**, районну башчысыны орунбасары **Ул-**

келишиулюкню, мамырлыкъны сакълауу магъанасыны юсюнден айтханды. Ол таулула бла къабартылыла ёмюрлени теренинден бери бирге жашагъанларын, бир бирге хурмет не заманда да уллу болганын, эки къарындаш халкъны бир бирге къажуу аталлыкъ кючле табылмалыкъларын чертгенди.

Дагъыда ол ислам мамыр-

халкъларыбызны сейирлерин эм башха салыргъа керекдиле деп чертгенди ол.

Иттииланы Азамат а терроризм, экстремизм бла байламлы аманлыкъларга къатышханла, миллетлени араларында керюп болмаууну ниетлерин жайгъанла къаллай жууапха тартылгъанларын аныгълатханды. Анга жаш адамладан соруула да кеп болгандыла.

ТАНГЕРДЮЛЮК

ТАС БОЛГЪАН КИШТИК ЮЙГЕ ЖЕТИ ЖЫЛДАН СОРА КЕЛГЕНДИ

Тишка Красноярск шахарны тийресинде орналгъан Дрокино элчибе 2011 жылда думп болганды. Ол кезиуде иелери аны урлагъандыла деген акъылгъа

келгендиле. Киштикни кеп замануны излегендиле, къоншуладан соруп айлангандыла. Алай, не медет, бойсунгандыла.

Бу айда уа сейир-тамаша болганды: Тишка къайтханды.

Къайдан кетген эсе да, ма алайда керюннгенди – дачада. Жукъ этмегенча, келгенди эмда босагъада олтурганды.

Тишканы 2008 жылда кермючде сатып алгъандыла. Аны тамблагъы иесине Леся Никитинага 16 жыл толганды. Кесине да ол чакъда къыйын операция этерге керек эди. Къызыны келюню кетюрюрю ючюн тапхан эдиле киштикчики. Леся больницадан келгенде, Тишка къатындан таймагъанды, аны ундургунда жукълагъанды.

– Мен алгъа аны танымагъанма – кезлерим иги кермейдиле, – дейди къызыны ыннасы Тамара Леонова. – Ол кюн сайын келеди, жагъылады, ауазы да таныш. Артда къызы, дачагъа келип, кергенде: «Мама, да бу Тишкады да!» – дегенди.

Тишканы жаланда бояуу бла билмегендиле. Мангъылайында бла бурунунда оюу эзде къалырчады, ызлары да энчиле. Олмуду огъесе ол тойюлмюдю деген соругъа ахыргы токъаны аны жорюю салганды. Киштик баланы биринчи кюнледе окъуна баймакълыкълары эсленнгенди – арт аякълары аны биюлюп эдиле.

Айланган заманында, ышаннга керге, Тишка жарылыкълары сынамагъанды: токъ, къулакълары таза. Баям, узакъ болмай башха юйюрге турганды.

– Къумалы болгъаны ючюн алгъандыла, мени акъыллыма керге, – дейди Тамара Леонова. Биз анга дайым профессионал аш берип тургъанбыз, тууар эт, чабакъ. Бусагъатда уа, къарайында, шорпагъа тартынады.

Надежда ИЛЬЧЕНКО.
«Комсомольская правда» газет.

Специалистни оюму

Жаныуарланы арасында фахмулула бардыла

– Киштиклени, артыкъда кеп заман этгенден сора, юйюне табарча хушерлерни жокъгъа саналады, – дейди специалист-фелинолог Марина Русина. – Алай киштиклени, адамланыча, бир ёлчем бла ёнчелерге жарамайды. Ала бары да башхаладыла. Киштик акъылманла да тюбейдиле. Мени акъылыма керге, бу аллай шартды.

Мен бир юлгю келтирейим: тас болгъан бир ит юч жыл башха адамлада жашап турганды. Биз, аны табып, керти иелерине келтиргенде, биринчи аны киштик таныгъанды. Ол итни юсюне сектиргенди, аякълары бла къучакъларында. Киштиклени уа, белгилесича, узакъ эси жокъду, итни ийиси, къылыкълары да озгъан кезиуде, айхай, торленнгендиле... Къысхасы, жашауда не торлю зат да болады.

Чемпионат

Элбрусчула майдалла бла къайтхандыла

Кеп болмай Чечен Республикада къутхаруучулары «Кавказны кубогу» битеурроссей чемпионаты бошалганды. Анга Къабарты-Малкъардан Элбрусну излеу-къутхаруу къаууму къатышханды.

Эришиули ахырында тюрлю-тюрлю номинациялада ле. Алай бла борчларын тынгылы толтуруп, усталыкъларын, ётгюрлюклерин да кергюзтгенлери ючюн жерлешерибиз Сарбашланы Камам,

Шабаланы Казим, Жеттеланы Исмайыл эм Жарашуулары Ахмат «Къутхарууда кергюзтген батырлыкълары ючюн» майдаллагъа тийишли болгандыла. Россияни МЧС-ини Къабарты-Малкъарда Баш управлениясыны келечилери аланы алгъышлап, мындан арысында да жетишимлери бла къуандыра туурлукъларына ийнангъанларын билдиреде.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

Пенсия фонд

Ёксюз студентлеге къарагъанлагъа къошакъ теллеу

РФ-ни Пенсия фондуну республикада бёлюму атааналары ёлген окуучулары неда студентлени тутхан абадан адамлагъа страховой пенсияларына къошакъ теллеуни береди. Алай жаш адам вездан кетсе неда билимини завуздан кетмегенлей, алай ахча арта пенсиясындан тыйыллыкълары.

Жаш адам академ отпуск ала эсе (вездан кетмегенлей), теллеуле тыйылмайдыла. Алай ол аны аскерде къулукъ этгени бла байламлы алгъан эсе, къо-

шакъ ахча берилмейди. Эсигизге салайыкъ, ёксюз студент неда окуучула къарагъаны ючюн пенсиягъа къошакъ ахча жангъа ала очный халда окъусала эм жыл санлары 23 жылдан уллу болмаса бериледе. Аланы тутхан инсаннга ЧАЭС-ни хатасы тийген эсе – пособие 25 жыллары толгунчугъа дери теленеде. Апыкъа 18 жыллары толмагъан ёксюз сабийлеге ахча ала окъугъанларына бла къалгъанларына къарамай бериледе, алай андан таматалагъа ала очный халда окъугъанларыны юсюнден документле излениркидиле.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

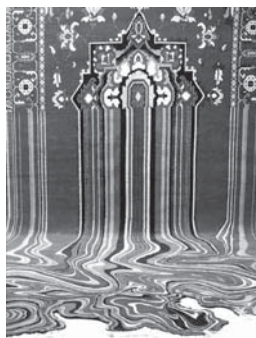
Сейир усталыкъ

«Саркъып баргъан» кюйюзле

Азербайджанлы художник Фаиг Ахмед сейир усталыкъны айнытады: мурдоргъа терели азербайджан кюйюз бичиуну алып, жаш мекамланы, юлени жасарча сейир кийизле согъады. Ол ариулыкълар къарай, аланы къабыргъадан саркъып баргъан суратла сунаргъа боллукъса.

Художникни чыгармаларыны бирси терели кюйюзледен энчиликлери: алада халкъ оюула бла накъышла башындан эрип баргъанча кергюзтюлюнюп, бусагъатда компьютерде ишленген жомакълары суратлагъа неда цифралы мозаикагъа буруладыла.

Къарындашыбызны дунягъа энчи кез къарама бу кюнледе

кёплени сейирге къалдыргъанын кюнгемне Интернетде. Тюрк дуняа айный баргъаныны энта бир ахшы шарты!

ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат.

Статистика

Хар бешинчи юйюр – миллетле аралы

Нальчик шахар округда жангы кьуралгъан юйюр-леден бешден бири миллетле аралы болгъанды. Шахар ЗАГС-ны бёлномюнде билдиргенлерине кёре, 2017-2018 жылда мында 2380 жангы юйюр кьуралгъанды. Аладан 476-сы эки миллетни келечилери жашауларын бирге байлагъанладыла.

КЪОНАКЪЛА

Чам хапар

Мени Окъю деп бир чегемли нёгерим барды. Аны кьатыны Баблина Басхан ауузунданды. Ала, Нальчикни улуу орамында жангы фатар алып, ашап-жашап турадыла. Эркегырыу кеси да улуу кьуллукъга кирип ишлейди.

кибик эте турабыз, - деп, кьатын акъ ётмекге да жау сюрте, исси чайдан кеси да иче, жашына да ичире, айтды. Кьолундагы кьагъанагы сырыйна таууш этип тебирегенде, чыгырып, ёшонун салды.

жуукъларынгы уа мен да таныйма? - деди кьатыны. - Тохта, сизникиледен тойюлмюдо? - деп, эри ёрге кётюрюле сорду.

ПРОЕКТ Кавказда мамырлыкъны бла жарашуулукъну бегитирге жораланган байрам

Огъары Малкъарда 2018 жылда 30 сентябрьде малкъар халкны адет-тёресин сакълауға аталган тогузунчу Нарт оюнла кьураллыкъдыла.

юсюнде барында оюнла, кьол таш атыу, скандырбек дегенча миллет эришуле, сабий оюнла, бурунгу Малкъарны тепсеулери бла жырлары кьошуладыла.

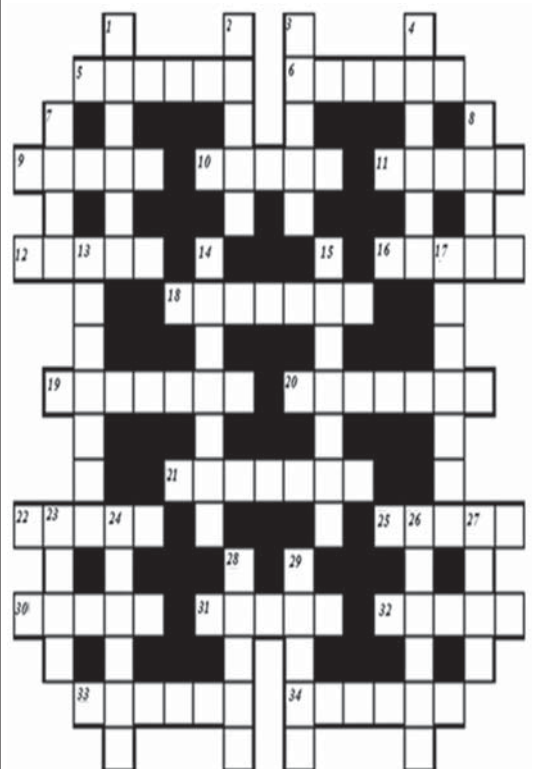

уанчына чакъырады, ашыгып сакълайды. Хош келигиз! Байрам 11:00 сагъатда башланырыкъды.

СЁЗБЕР

ЭНИНЕ: 5. Къазим жашагъан элли адам. 6. Къанатлы. 9. Узун кьалын тюкюлю, тизгинсиз чачлы. 10. Адамны кесин жюрютюу халы. 11. Баш жанында эл. 12. Агъач кесекчик. 16. Киритни нёгери. 18. Музыкант. 19. Эрттеги таулу руламада бир айны аты. 20. Сёз айтмай туруу. 21. Бир затха ал буруу. 22. Адет-тёреде жюрюген хантус. 25. Тирмenni кьабыргъаларында, тюбюнде кьалган ун букъу. 30. Бир-бирде деген мағаналы сёз. 31. Ариулыкъ. 32. Нартюхню кьуругъан сабагы. 33. Не ишни да ариу этгенле. 34. Эртте аны бла кен алгъандыла.

ЁРЕСИНЕ: 1. Кеч кюз артында ханслагъа тюшген

ГАЗЕТНИ 117-чи НОМЕРИНДЕ БАСМАЛАНГАН СЁЗБЕРНИ ЖУУАПЛАРЫ:

Энине: 5. Шемшер. 6. Шериат. 8. Урунган. 9. Астемир. 10. Кьурта. 12. Уру. 13. Мугут. 17. Уру. 18. Кьобан. 20. Ата. 23. Тал. 24. Ара. 25. Ёге. 28. Чат. 30. Ойнау. 32. Бау. 33. Пиала. 34. Кьач. 36. Алтуу. 37. Огъартын. 39. Латышлы. 41. Чагачы. 42. Ахшакъ.

Учредительле: Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти бла Правительствоосу

Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал РЕДАКЦИЯЛАРЫ: ТЕКУЛАНЫ Хауа (баш редактору орунбасары), ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат (баш редактору орунбасары), ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууаплы секретарь), МОКЪЛАНЫ Зукура, МУСУКАЛАНЫ Сакинат, ТИКАЛАНЫ Фатима, УЛБАШЛАНЫ Мурат

ТЕЛЕФОНЛА: Редактору приёмный - 42-63-01. Баш редактору орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52. Газет басманы эм асдамлы информацияны эркинликлерин кьоруулау жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияны 2016 жылда 19 декабрьде регистрация этилгенди. Регистрация номер — ПИ № ТУ07-00118. Индекс - 51532. Газетни басмагъа "КъМР-Медиа" ГКУ-ну компьютер службасы хазыр этгенди. Газет "Тетраграф" ООО-ну типографиясында басмаланганды. Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 33

Номерге графикге кёре 19.00 сагъатда кьол салынады. 20.00 сагъатда кьол салынганды. ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГАРГЪАНЛА: Кульчаланы Зульфия - дежурный редактор; Кетенчыланы Зульфия, Кучукланы Сафият - жууаплы секретары орунбасарлары; Токумаланы Салим (1,2,3,9-чу бетле) Зезаланы Лида (4, 10-чу бетле), Ахкёбекланы Жаннета - (11,12-чи бетле) - корректорла. Тиражы 1421 экз. Заказ № 967. Багъасы 15 сомду.

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ: 360000, Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 5 электронный почтасы: elbor_50@mail.ru